

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΙΕΤΙΕΣ

**Ξαναπαγώνουν οι τριετίες από 1-1-2027!
Διαγράφηκαν αναδρομικά ύψους 12 δις €!
Απώλειες 2 δις € για τον ΕΦΚΑ (2012-2023)!
Μειωμένες οι συντάξεις στο μέλλον**

Ι. Το β' Μνημόνιο και το «πάγωμα» των τριετιών (2012). Η «ρήτρα βουλγαροποίησης» των μισθών

Με το β' Μνημόνιο (ν. 4046/2012 σελ. 713) είχε προβλεφθεί η σύγκλιση του ελληνικού κατώτατου μισθού με τους αντίστοιχους των χωρών της Κεντρικής και ΝοτιοΑνατολικής Ευρώπης («ρήτρα Βουλγαρίας»). Εκεί, μεταξύ των άλλων, αναφερόταν ότι: *«Τα μέτρα αυτά θα δώσουν τη δυνατότητα μείωσης της απόκλισης στο επίπεδο του κατώτατου μισθού σε σχέση με τους ανταγωνιστές μας (Πορτογαλία, Κεντρική και ΝΑ Ευρώπη)»* και παρακάτω ότι *«Αυτό θα ευθυγραμμίσει το πλαίσιο του κατώτατου μισθού της Ελλάδας με αυτό συγκρίσιμων κρατών και θα του επιτρέψει να εκπληρώσει τη βασική του λειτουργία, δηλαδή της διασφάλισης ενός ενιαίου δικτύου ασφαλείας για όλους τους υπαλλήλους»*.

Η «ρήτρα βουλγαροποίησης» των μισθών υλοποιήθηκε στη συνέχεια ως εξής:

A. Η ΠΥΣ 6/2012 και ο ν. 4093/2012

Με την υπ' αριθ. 6/28-2-2012 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (ΠΥΣ, ΦΕΚ Α 38), κατ'εφαρμογή του β' Μνημονίου (ν. 4046/2012, άρθρο 1 παρ. 6 και υποπαρ. ΙΑ.11), ο νόμιμος κατώτατος μισθός και το ημερομίσθιο μειώθηκαν εν σχέσει με τα προβλεπόμενα στην ΕΓΣΣΕ της 15-7-2010.

Πιο συγκεκριμένα, ο μηνιαίος μισθός κατέπεσε από 751 ευρώ μεικτά στα 586 ευρώ μεικτά (κατώτατος) για τους εργαζομένους άνω των 25 ετών (μείωση 22%) και στα 510 ευρώ μεικτά (μείωση 32%) για τους εργαζομένους κάτω των 25 ετών («υποκατώτατος»), με αντίστοιχα κατώτατα ημερομίσθια ύψους 26,18 και 22,83 ευρώ.

Με τον ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α 222/12-11-2012), βασικό εφαρμοστικό νόμο που υλοποίησε τις δεσμεύσεις τού β' Μνημονίου (ν. 4046/2012, ΦΕΚ Α 28/14-2-

2012) και ο κατώτατος μισθός -και επίσημα πλέον- από 751 ευρώ (μεικτά) μειώθηκε για τους εργατοϋπαλλήλους άνω των 25 ετών στα 586,08 ευρώ (μεικτά), για δε τους κάτω των 25 ετών στα 510,95 ευρώ (μεικτά). Για τους εργατοϋπαλλήλους άνω των 25 ετών που αμείβονταν με ημερομίσθιο, όπως προαναφέρθηκε, ορίστηκε σε 26,18 ευρώ, για δε τους κάτω των 25 ετών σε 22,83 ευρώ.

Με τον ίδιο νόμο, όλα τα επιδόματα επί του κατώτατου μισθού καταργήθηκαν ενώ το επίδομα προϋπηρεσίας (τριετίες-πολυετίες) που παρέμεινε, «πάγωσε» μέχρι η ανεργία να πέσει κάτω του 10%!

Η συγκεκριμένη διάταξη του ν. 4093/2012 (υποπαρ. ΙΑ.11 παρ.1), που ισχύει ακόμη και σήμερα, ρητά αναφέρει στο εδάφιο (ε) ότι *«Πέραν της μηνιαίας τακτικής προσαύξησης λόγω προϋπηρεσίας, καμία άλλη προσαύξηση δεν περιλαμβάνει στον νομοθετικώς καθορισμένο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο»* και στο εδάφιο (στ) ότι *«Έως ότου η ανεργία διαμορφωθεί σε ποσοστό κάτω του 10% αναστέλλεται η προσαύξηση του νομοθετικώς καθορισμένου νόμιμου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου για προϋπηρεσία που συμπληρώνεται μετά την 14-2-2012»*.

Εξάλλου, με τον ν. 4152/2013 (υποπαρ. ΙΔ.2 σελ. 1619, ΦΕΚ Α 107/9-5-2013) καθορίστηκε χαμηλότερος κατώτατος και νέος «υποκατώτατος» μισθός για τους λεγόμενους «ωφελούμενους εργαζόμενους» των προγραμμάτων του ΟΑΕΔ το ποσό των 490 και 427 ευρώ μεικτά (για τους άνω και κάτω των 25 ετών), με αντίστοιχα κατώτατα ημερομίσθια ύψους 19,16 και 17,1 ευρώ.

Ειδικότερα η παραπάνω ρύθμιση όριζε ότι: *«Οι καθαρές αμοιβές ορίζονται κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας σε 19,6 ευρώ ημερησίως και όχι μεγαλύτερες από 490 ευρώ μηνιαίως για ωφελούμενους ηλικίας 25 ετών και άνω και σε 17,1 ευρώ ημερησίως και όχι πάνω από 427 ευρώ μηνιαίως για ωφελούμενους ηλικίας κάτω των 25 ετών»*.

Β. Το «πάγωμα» των τριετιών για εργάτες-υπαλλήλους από 14-2-2012

Με τις ίδιες νομοθετικές παρεμβάσεις, όπως προαναφέρθηκε, στους εργατοϋπαλλήλους, που ήδη εργάζονταν στις 14-2-2012, αμείβονταν με τα κατώτατα όρια και ήταν άνω των 25 ετών, καταργήθηκαν όλα τα επιδόματα και

αναγνωρίστηκε μόνο το επίδομα λόγω προϋπηρεσίας (τριετίες) μέχρι εννέα (9) έτη (3 τριετίες) με προσαύξηση 10% για καθεμία, ενώ για τους εργατοϋπαλλήλους κάτω των 25 ετών αναγνωρίστηκε μία (1) μόνο τριετία με την ίδια προσαύξηση 10%.

Για όλους, όμως, τους εργάτες και υπαλλήλους που άρχισαν για πρώτη φορά τον εργασιακό τους βίο μετά την 14-2-2012 και αμείβονταν με τον κατώτατο μισθό, τα επιδόματα καταργήθηκαν ενώ η προϋπηρεσία τους μετά την 14-2-2012 ΔΕΝ λαμβάνεται υπόψη για τη χορήγηση του επιδόματος λόγω προϋπηρεσίας (τριετίες, πολυετία) μέχρι η ανεργία να πέσει κάτω από 10%! Στην ουσία «πάγωσε» το βασικότερο επίδομα των εργατοϋπαλλήλων μέχρι την οριστική κατάργησή του!

Η επόμενη παρέμβαση στον κατώτατο μισθό και τις τριετίες έγινε με τον ν. 4254/2014 (ΦΕΚ Α 85/7-4-2014), με τον οποίο (παρ. ΙΑ.7, σελ. 1430) η αμοιβή της τριετίας για νεοπροσλαμβανόμενους μακροχρόνια ανέργους μειώθηκε περαιτέρω από 10% στο 5% ανά τριετία!!

Συμπερασματικά, με τους δευτερομνημονιακούς εφαρμοστικούς νόμους 4093/2012, 4172/2013 και 4254/2014, σε εφαρμογή δέσμευσης του β' Μνημονίου (ν. 4046/2012), ο κατώτατος μισθός, μέσω της αναστολής των τριετιών και της κατάργησης όλων των επιδομάτων, μειώθηκε περαιτέρω αφού:

α) καταργήθηκαν οι τριετίες πέραν της τρίτης, δηλαδή μετά τα εννέα (9) χρόνια εργασίας (ν. 4093/2012 υποπαρ. ΙΑ.11 εδ.ε) για τους «παλαιούς» εργαζόμενους (πριν την 14-2-2012),

β) μειώθηκε η προσαύξηση των τριετιών από 10% σε 5% για τις τριετίες των «νέων» εργαζομένων, με πρόσχημα τη μακροχρόνια ανεργία τους (ν. 4254/2014 υποπαρ. ΙΑ.7),

γ) καταργήθηκαν όλα τα επιδόματα στον νέο νομοθετικώς καθοριζόμενο μισθό (ν. 4172/2013 άρθρο 103) και

δ) «πάγωσε» η προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας μέχρις ότου η ανεργία μειωθεί στο 10% (ν. 4093/2012 υποπαρ. ΙΑ.11. εδ.ε)!!

Η κατάργηση των τριετιών και των επιδομάτων στον κατώτατο μισθό, όπως και ο «νεανικός υποκατώτατος» των 510 ευρώ (μεικτά) με πλήρες ωράριο ήταν όροι και προϋποθέσεις, όπως προαναφέρθηκε, του β' Μνημονίου (ν.

4046/2012) και της προωθούμενης τότε «ρήτρας βουλγαροποίησης» των μισθών (σελ. 713).

Στην ουσία επρόκειτο για έναν διαρκή μηχανισμό αφαίμαξης των εισοδημάτων των χαμηλόμισθων του ιδιωτικού τομέα, μηχανισμό αναδιανομής της φτώχειας των εργαζομένων υπέρ της μεσαίας και μεγάλης εργοδοσίας, που δυστυχώς συνεχίζεται ακόμη και σήμερα. Γιατί είναι απαράδεκτο το 2023, κι ενώ όλοι διατείνονται ότι δήθεν έχουμε εξέλθει από τα Μνημόνια, να ψηφίζονται, να εφαρμόζονται και μάλιστα να θωρακίζονται θεσμικά οι σκληρότερες μνημονιακές διατάξεις που φτωχοποιούν τους εργαζομένους.

II. Ξεπάγωμα των τριετιών 2024-2027. Εκ νέου πάγωμα από 1-1-2027 και μετά. Τί ορίζει η νέα ρύθμιση (άρθρο 33 ν. 5053/2023)

Με το άρθρο 33 του πρόσφατου ν. 5053/2023 (ΦΕΚ Α 158) με τίτλο «Για την ενίσχυση της εργασίας-Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1152 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019-Απλοποίηση ψηφιακών διαδικασιών και ενίσχυση της Κάρτας Εργασίας...» ρυθμίστηκε εκ νέου το θεσμικό πλαίσιο για τις τριετίες και επαναδιατυπώθηκε -και μάλιστα κατά πιο απόλυτο τρόπο-, το άρθρο 4 της υπ' αριθ. 6/28-2-2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (ΦΕΚ Α 38), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ.6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 (ΦΕΚ Α 28).

Πιο συγκεκριμένα στις παραγράφους 1-3 του άρθρου 33 του νέου νόμου ορίζεται ότι: *«1. Από την 1^η.1.2024 αίρεται η αναστολή της ισχύος διατάξεων νόμων, κανονιστικών πράξεων, συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων, οι οποίες προβλέπουν αυξήσεις μισθών ή ημερομισθίων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων περί υπηρεσιακών ωριμάνσεων, με μόνη προϋπόθεση την πάροδο συγκεκριμένου χρόνου εργασίας, όπως το επίδομα πολυετίας, το επίδομα χρόνου εργασίας, το επίδομα τριετίας και το επίδομα πενταετίας, η οποία επιβλήθηκε με το άρθρο 4 της υπ' αρ. 6/28.2.2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 38), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ.6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 (Α' 28).*

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ.1, των οποίων η αναστολή αίρεται, ισχύουν τα εξής:

α) Η προϋπηρεσία κάθε εργαζομένου, που είχε προσληφθεί πριν από την 14^η.2.2012, όπως η προϋπηρεσία αυτή είχε διαμορφωθεί την 14^η.2.2012 οπότε και ανεστάλη η συμπλήρωσή της, συνεχίζει να συμπληρώνεται μετά από την 1^η.1.2024.

β) Η προϋπηρεσία κάθε εργαζομένου, που προσλήφθηκε μετά από την 14^η.2.2012, ξεκινά να συμπληρώνεται μετά από την 1^η.1.2024.

3. Ειδικώς για την προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας σε όσους εργαζόμενους αμείβονται με τον κατώτατο νομοθετημένο μισθό ή ημερομίσθιο, ως χρόνος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται ο χρόνος εξαρτημένης σύμβασης ή σχέσης εργασίας, που έχει διανυθεί σε οποιοδήποτε εργοδότη και σε οποιαδήποτε ειδικότητα πριν από την 14^η.2.2012 και μετά από την 1^η.1.2024. Η κατά τα ανωτέρω προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας καθορίζεται ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους με εξαρτημένη σχέση εργασίας, σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως τρεις (3) τριετίες και συνολικά σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) για προϋπηρεσία εννέα (9) ετών και άνω.

β) Για τους εργατοτεχνίτες, με εξαρτημένη σχέση εργασίας σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως έξι (6) τριετίες και συνολικά τριάντα τοις εκατό (30%) για προϋπηρεσία δεκαοκτώ (18) ετών και άνω.».

Αντί η κυβέρνηση να καταργήσει τη μνημονιακή ρύθμιση του 2012 που, κατά την περίοδο 2012-2023, στοίχισε 12 δις ευρώ στους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα και 2 δις ευρώ στον ΕΦΚΑ, επαναθέσπισε το πάγωμα των τριετιών και μάλιστα κατά σκληρότερο θεσμικά τρόπο, αφού:

α) δεν καταργεί οριστικά και αναδρομικά τη μνημονιακή ρύθμιση της ΠΥΣ 6/2012 και του ν. 4093/2012 παρότι, όπως υποστηρίζεται, έχουμε δήθεν εξέλθει από τα Μνημόνια,

β) διαγράφει την προϋπηρεσία από 14-2-2012 έως 31-12-2023 (για παλαιούς και νέους) ως μη διανυθείσα για τη χορήγηση της προσαύξησης λόγω προϋπηρεσίας,

γ) αναγνωρίζει μόνο την προϋπηρεσία κατ'ανώτατο εννέα ετών (τρεις τριετίες X 10% για τους υπαλλήλους και έξι τριετίες X 5%), διατηρώντας την αναχρονιστική στις μέρες μας διάκριση μεταξύ εργατών και υπαλλήλων και

δ) αναγνωρίζει ότι από 1-1-2024 ξεκινά η προσμέτρηση του χρόνου για το «χτίσιμο» των επιδομάτων λόγω προϋπηρεσίας τόσο για παλαιούς όσο και για νέους εργαζόμενους.

III. Υπό αίρεση η τριετία 2024-2027

Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στη Βουλή, η κυβέρνηση διαβεβαίωσε τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα ότι, κατά την τριετία 2024-2027, όσοι εξ αυτών άρχισαν να εργάζονται πριν τις 14-2-2012 (έναρξη εφαρμογής της ΠΥΣ 6/2012) μπορούν να ξανασυνεχίσουν το «χτίσιμο» των τριετιών τους μετά την 1-1-2024 (μετά τη διακοπή των 12 μισθολογικών ετών) και έως 31-12-2027, ακόμη κι αν η ανεργία δεν είναι κάτω του 10% σε 12μηνη συνεχή βάση) παρά τη ρητή πρόβλεψη της ΠΥΣ 6/12 και του ν. 4093/2012!!

Για την υλοποίηση αυτού του φιλόδοξου κυβερνητικού στόχου, που δεν αναφέρεται ασφαλώς στον πρόσφατα ψηφισθέντα ν. 5053/2023, τα εμπόδια για τους «παλαιούς» εργαζομένους είναι κυρίως τα εξής:

α) Με ποιό τρόπο θα υποχρεωθούν οι εργοδότες να καταβάλλουν τη «χτισμένη» τριετία (2024, 2025, 2026) ενώ η ανεργία θα παραμένει σε ποσοστό άνω του 10%;;

Σημειώνεται ότι η νέα διάταξη δεν προβλέπει καμία κύρωση σε περίπτωση άρνησης των εργοδοτών να καταβάλουν την προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας.

β) Πώς θα παρακαμφθούν οι αποφάσεις των Διοικητικών και των Πολιτικών Δικαστηρίων της χώρας, κυρίως του ΣτΕ και του Αρείου Πάγου, που έχουν αποφανθεί, σε αρκετές περιπτώσεις, αμέσως ή εμμέσως, υπέρ της μη χορήγησης των τριετιών όσο η ανεργία παραμένει υψηλότερη του 10%;;

Αναφορικά με τους «νέους» εργαζόμενους, όσους δηλαδή προσλήφθηκαν μετά τις 14-2-2012, τα πράγματα είναι δυσμενέστερα αφού την 1-1-2027 (σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 33 του νέου νόμου) η κυβέρνηση θα έχει τη δυνατότητα να αναστείλει πάλι τη χορήγηση των τριετιών λαμβάνοντας υπόψη τη μέση ετήσια ανεργία του προηγούμενου 12μηνου (δηλαδή

ολόκληρου του έτους 2026). Επιπλέον, πέραν του κριτηρίου της ανεργίας σε μέση ετήσια βάση, η κυβέρνηση θα λάβει υπόψη και τα κριτήρια του πληθωρισμού και της δημοσιονομικής σταθερότητας της χώρας, όπως αναφέρει η παράγραφος 7 του άρθρου 33 του πρόσφατου νόμου.

Χαρακτηριστικά οι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 33 του νέου νόμου, που αυστηροποιούν απαράδεκτα το θεσμικό πλαίσιο χορήγησης της προσαύξησης λόγω προϋπηρεσίας, ορίζουν ότι:

«6. Από την 1^η.1.2027, αν το ποσοστό της ανεργίας υπερβεί το δέκα τοις εκατό (10%), και μέχρι να διαμορφωθεί σε ποσοστό κάτω του δέκα τοις εκατό (10%), αναστέλλεται αυτοδικαίως η ισχύς των διατάξεων που αναφέρονται στην παρ.1. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του εθνικού ποσοστού ανεργίας των τελευταίων τεσσάρων τριμήνων, όπως αυτός αποτυπώνεται στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύναται να εξειδικεύεται η διαδικασία αυτοδίκαιης αναστολής ισχύος, την οποία προβλέπει το παρόν. Με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και μετά από γνώμη των κοινωνικών εταίρων της παρ.3 του άρθρου 134 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α' 222), δύναται να αποφασίζονται οι όροι και προϋποθέσεις αναστολής της ισχύος του παρόντος και πέραν των περιπτώσεων εφαρμογής της παρ. 6, για τη διασφάλιση της σταθερότητας της εθνικής οικονομίας, λαμβανομένης υπόψη ιδίως της εξέλιξης της ανεργίας και του πληθωρισμού.».

Από την ανωτέρω ρύθμιση συνάγεται ότι:

α) υιοθετείται εκ νέου το κριτήριο του ετήσιου ποσοστού ανεργίας που, με βάση τα τελευταία 4 τρίμηνα, δεν πρέπει να ξεπερνά το 10%, στόχος δύσκολα επιτεύξιμος,

β) διευρύνονται επί τα χείρω τα κριτήρια για την εκ νέου τυχόν χορήγηση των τριετιών από 1-1-2027 αφού θα λαμβάνονται υπόψη (εκτός από το ποσοστό της ανεργίας σε 12μηνη συνεχή βάση) και το ποσοστό τού πληθωρισμού καθώς και η δημοσιονομική σταθερότητα της χώρας και

γ) επιχειρείται η απαγόρευση της χορήγησης του επιδόματος στο μέλλον όλων των επιδομάτων προϋπηρεσίας και για όλους τους εργαζομένους (παλαιούς και νέους).

Έτσι, πολλές χιλιάδων εργαζομένων δεν θα λάβουν καθόλου προσαύξηση λόγω συμπλήρωσης της πρώτης τριετίας τους (2024-2027) την 1-1-2027, αν η ανεργία καθ'όλο το 2026 υπερβαίνει σε ετήσια βάση το όριο του 10%. Για την προσαύξηση της πρώτης τριετίας την 1-1-2027 η κυβέρνηση έχει επιφυλαχθεί να λάβει επίσης υπόψη (όπως προαναφέρθηκε) και το κριτήριο του πληθωρισμού, το κριτήριο της δημοσιονομικής σταθερότητας, καθώς και άλλα κριτήρια που καθορίζουν την οικονομική πορεία της χώρας!!

Γι'αυτό επιβάλλεται άμεσα η απαραίτητη και σε βάρος των εργαζομένων («παλαιών» και «νέων») αυτή ρύθμιση να ακυρωθεί και να ψηφιστεί νέα.

IV. «Στον αέρα» οι τριετίες από 1-1-2027!

Από 1-1-2027 και ανεξάρτητα αν θα χορηγηθεί επίδομα τριετίας για την περίοδο 2024-2027, σύμφωνα με όσα αναφέραμε παραπάνω, με τη νέα νομοθετική παρέμβαση, η χορήγηση των τριετιών σε «παλαιούς» και «νέους» εργαζόμενους, για την περίοδο από 2027 και μετά, είναι «στον αέρα».

Από τη διατύπωση των νέων διατάξεων (παρ. 6 και 7 του άρθρου 33) προκύπτει ότι η χορήγηση των τριετιών από 1-1-2027 είναι παντελώς αβέβαιη αφού:

α) Αναστέλλεται εκ νέου η χορήγησή τους, αν η ανεργία στη χώρα ξεπερνά το 10%,

β) Για να χορηγηθούν οι τριετίες, το εθνικό ποσοστό ανεργίας πρέπει να περιοριστεί κάτω του 10% για τέσσερα (4) συνεχή τρίμηνα, ήτοι για ένα (1) έτος και

γ) Η χορήγησή τους από 1-1-2027 θα επανακριθεί υπό τον όρο να διασφαλίζεται η σταθερότητα της εθνικής οικονομίας, δηλαδή θα ληφθούν υπόψη και άλλοι δείκτες πέραν της ανεργίας, και κυρίως ο δείκτης του πληθωρισμού.

Συνεπώς προκύπτει αβίαστα ότι η πρόθεση του νομοθέτη του 2023 είναι να δυσκολέψει περαιτέρω τη χορήγηση των τριετιών μετά το 2027, αφού προσθέτει επιπλέον όρους: εκτός από το κριτήριο της ανεργίας σε μέση ετήσια

βάση (όπως προαναφέρθηκε), θα πρέπει να ληφθεί υπόψη -μεμονωμένα ή/και αθροιστικά- το κριτήριο του πληθωρισμού και της δημοσιονομικής σταθερότητας της χώρας. Η προσθήκη των δύο αυτών επιπλέον προϋποθέσεων (η οποία είναι ενδεικτική αφού μπορεί να προστεθούν κι άλλα) οδηγεί στην πιθανολόγηση ότι από 1-1-2027 η συζήτηση για την καταβολή τού επιδόματος τριετιών θα εξασθενήσει μέχρι τελικά να καταργηθεί εντελώς.

V. Καμία αύξηση λόγω τριετιών αν οι καταβαλλόμενες αποδοχές είναι υψηλότερες των νομίμων!!

Πολύ σκληρή θεσμική συμπεριφορά επιφύλαξε ο νομοθέτης του νέου εργασιακού νόμου σε αρκετές χιλιάδες εργαζόμενους οι οποίοι (με βάση την ατομική τους σύμβαση εργασίας ή ΣΣΕ) τυχαίνει να έχουν καταβαλλόμενες αποδοχές υψηλότερες. Σύμφωνα με ευθεία αναφορά του νόμου, παρέχεται το δικαίωμα στους εργοδότες να μην χορηγήσουν σ'αυτούς τους εργαζομένους την προσαύξηση λόγω συμπλήρωσης τριετιών ή προϋπηρεσίας, επειδή η νέα ρύθμιση τούς βρήκε σε καθεστώς «υπέρτερων» αποδοχών εκείνων των νομίμων.

Συγκεκριμένα η ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 33 αναφέρει: *«4.Αν οι καταβαλλόμενες τακτικές αποδοχές είναι υπέρτερες των νόμιμων αποδοχών, οι αυξήσεις, οι προσαυξήσεις και τα ποσά εν γένει που προκύπτουν από την εφαρμογή των παρ.1 έως 3, συμψηφίζονται με τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ καταβαλλόμενων και νόμιμων αποδοχών, με την καταβολή της οποίας εξοφλούνται ολοσχερώς ή μερικώς».*

Η ρύθμιση αυτή λειτουργεί ως μισθολογικός «κόφτης». Στερεί την προσαύξηση, που θα δικαιούνταν χιλιάδες εργαζόμενοι (δικαιούχοι τής χορήγησης προσαύξησης λόγω τριετιών) και μπορεί να φτάνει και μέχρι και 30%, επειδή οι σημερινές καταβαλλόμενες αποδοχές τους ενδέχεται να είναι υψηλότερες των νομίμων έστω και κατά λίγα ευρώ!! Συνεπώς η ρύθμιση της παραγράφου 4 είναι άδικη και μισθοκτόνα για τους χιλιάδες αυτούς εργαζομένους.

VI. Διαγράφηκαν αναδρομικά των εργαζομένων ύψους 12 δις € και οφειλές 2 δις € προς ΕΦΚΑ (περίοδος 2012-2023)!

Με τη διάταξη της παραγράφου 5 του νέου ν. 5053/2023 απαγορεύεται η διεκδίκηση αναδρομικών ποσών από τη μη καταβολή των τριετιών κατά την περίοδο 2012-2023. Συγκεκριμένα η διάταξη αυτή αναφέρει ότι: *«5.Για το χρονικό διάστημα από την 14^η.2.2012 έως και την 31^η.12.2023 καμία αξίωση δεν γεννάται, ούτε οφείλονται αυξήσεις μισθών ή ημερομισθίων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων περί υπηρεσιακών ωριμάνσεων, με μόνη προϋπόθεση την πάροδο συγκεκριμένου χρόνου εργασίας, όπως αναφέρονται στις παρ. 1, 2 και 3, ούτε επιτρέπεται να υπολογιστεί προϋπηρεσία που έχει διανυθεί από την 14^η.2.2012 έως και την 31^η.12.2023».*

Το ίδιο είχε συμβεί και με τον ν. 4714/2020 (ΦΕΚ Α 148), που απαγόρευε στους συνταξιούχους να διεκδικήσουν αναδρομικά τα ποσά που προέκυπταν από τις μνημονιακές περικοπές. Τότε οι συνταξιούχοι έχασαν αναδρομικά 40 δις ευρώ (περικοπές συντάξεων-Δώρα), τα οποία, ενώ τα δικαιούνταν, απαγορεύτηκε με νόμο να τα διεκδικήσουν.

Η διάταξη του άρθρου 114 (παρ. 3 και 4) του ν. 4714/2020 με τίτλο «Καταβολή ποσών μειώσεων συντάξεων ιδιωτικού τομέα», που απαγόρευσε στους συνταξιούχους τη δικαστική διεκδίκηση των αναδρομικών τους, ανέφερε χαρακτηριστικά: *«3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ρυθμίζονται ο τρόπος, η διαδικασία και οι λεπτομέρειες καταβολής των προς επιστροφή ποσών, η οποία ολοκληρώνεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2020. 4.Με την καταβολή των ποσών της παρ. 1 οι αξιώσεις των συνταξιούχων του ιδιωτικού τομέα για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων, επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, κατά το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016, δυνάμει του ν. 4051/2012 και του ν. 4093/2012, αποσβένονται.».*

Η διάταξη αυτή της παρ. 5 του άρθρου 33 του νέου νόμου είναι προφανώς αντισυνταγματική και ακραία αντικοινωνική, πολύ περισσότερο επειδή επικυρώνει μια απίθανη μεταφορά πλούτου ύψους 12 δις ευρώ από τους εργαζόμενους στους εργοδότες. Ειδικότερα για την περίοδο 2012-2023, οι εργαζόμενοι, λόγω της μη χορήγησης των τριετιών, είχαν τις εξής απώλειες:

Το 2012 ο κατώτατος μισθός, με την ΠΥΣ 6/2012, μειώθηκε από τα 751 € (μεικτά) στα 586 € (μεικτά) μέχρι την άνοιξη του 2019, όταν η προηγούμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ τον αύξησε στα 650 € (μεικτά). Τον αύξησε δηλαδή περίπου 10%, μετά από οκτώ (8) ολόκληρα χρόνια αναστολής τής αύξησής του («πάγωμα»)!

Για την ίδια περίοδο, σύμφωνα με την ίδια ΠΥΣ 6/2012, ίσχυσε για τους νέους και τις νέες κάτω των 25 ετών ο «υποκατώτατος» μισθός, που με πλήρες ωράριο ελάμβαναν μισθό ύψους 511 € μεικτά (427 € καθαρά). Ο «νεανικός» «υποκατώτατος» καταργήθηκε επιτέλους, επίσης από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, την άνοιξη του 2019, αφού χρησιμοποιήθηκε η φτηνή εργασία των νέων μας για οκτώ (8) ολόκληρα χρόνια, στέλνοντας αρκετές χιλιάδες από αυτούς στο εξωτερικό («brain drain»).

Με την υπ' αριθ. 107675/27-12-2021 απόφαση του υπουργού Εργασίας κ. Κ.Χατζηδάκη (ΦΕΚ Β 6263) καθορίστηκε ο νόμιμος κατώτατος μισθός στο ποσό των 663 € (μεικτά) και το νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο στο ποσό των 29,62 € (μεικτά), για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, από 1^η Ιανουαρίου 2022.

Εξάλλου, με την υπ' αριθ. 38866/21-4-2022 απόφαση του υπουργού Εργασίας κ. Κ.Χατζηδάκη (ΦΕΚ Β 2030) καθορίστηκε ο νόμιμος κατώτατος μισθός στο ποσό των 713 € (μεικτά) και το νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο στο ποσό των 31,85 € (μεικτά), για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, από 1η Μαΐου 2022.

Τέλος, με την υπ' αριθ. 31986/29-3-2023 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΦΕΚ Β 2003), ο κατώτατος μισθός για τους υπαλλήλους ορίστηκε στα 780 € (μεικτά). Ως προς το κατώτατο μεικτό ημερομίσθιο, από 29,04 € το 2019 και 31,85 € το 2022, από 1-4-2023 προσαρμόστηκε στα 34,84 € (29,80 € καθαρά).

Οι απώλειες από το «πάγωμα» των τριετιών, για την περίοδο 2012-2023, είναι μεγάλες.

Σύμφωνα με επιστημονική μελέτη της ΕΝΥΠΕΚΚ, κατά τα έτη 2012-2023, οι χαμηλόμισθοι του ιδιωτικού τομέα, αλλά και αρκετές χιλιάδες εργαζομένων που αμείβονται με ΣΣΕ οι οποίες προβλέπουν χορήγηση

προσαύξησης λόγω προϋπηρεσίας (τριετίες-πολυετίες κ.ά.), έχουν χάσει 1 δις € κατ'έτος και τα Ασφαλιστικά Ταμεία 200 εκατ. € κατ'έτος. Υπολογίζεται ότι, ανάλογα με τα χρόνια προϋπηρεσίας και την οικογενειακή κατάσταση του μισθωτού (έγγαμος, άγαμος, με ή χωρίς παιδιά), κατά την περίοδο 2012-2023, οι απώλειες για τους μισθωτούς κυμαίνονται από 2-4 κατώτατους μισθούς ετησίως για όσους βεβαίως έχουν πολλά χρόνια προϋπηρεσίας.

Ειδικότερα, οι χαμηλόμισθοι του ιδιωτικού τομέα χάνουν ετησίως 2-4 μισθούς, μόνο από το «πάγωμα» των τριετιών, την περίοδο 2012-2023, σύμφωνα με τα επίσημα κείμενα (νόμοι, υπουργικές αποφάσεις).

Η πιο αντιπροσωπευτική περίπτωση, που αφορά χιλιάδες εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα, είναι αυτή που εργαζόμενος συμπληρώνει την πρώτη τριετία το 2015 (3 χρόνια μετά την ψήφιση του ν. 4093/2012), ο οποίος θα έπρεπε να είχε λάβει τα κάτωθι ποσά ανά έτος:

- 58,60 € (μεικτά) μηνιαίως, για την πρώτη τριετία (2015-2016-2017),
- 58,60 € (μεικτά) μηνιαίως για τα έτη 2018-2019 και 65 € (μεικτά) μηνιαίως για το 2020, αν έχει δύο τριετίες (2015-2016-2017 και 2018-2019-2020),
- 65 € (μεικτά) μηνιαίως για το 2021 και 66,30 € (μεικτά) μηνιαίως από 1/1-30/4/2022 και 71,30 € (μεικτά) μηνιαίως από 1/5/2022-30/3/2023 και 78 € (μεικτά) μηνιαίως από 1/4-31/12/2023, αν έχει τρεις τριετίες (2015-2016-2017, 2018-2019-2020 και 2021-2022-2023).

Οι συνολικές ετήσιες απώλειες από το «πάγωμα» των τριετιών (10% επί του βασικού για κάθε μήνα) του εργαζομένου καταγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

ΤΡΙΕΤΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ
Συμπληρωμένη 1 τριετία	2.461,20 €
2015	(58,60 € X 14) 820,40
2016	(58,60 € X 14) 820,40
2017	(58,60 € X 14) 820,40
Συμπληρωμένες 2 τριετίες	2.550,80 €
2018	(58,60 € X 14) 820,40
2019	(58,60 € X 14) 820,40
2020	(65 € X 14) 910
Συμπληρωμένες 3 τριετίες	2.957,60
2021	(65 € X 14) 910
2022 (663 € έως 30/4/2022 713 € από 1/5/2022)	(66,3 € X 4,5) ΣΥΝ (71,30 € X 9,5) 298,35 + 677,35= 975,70
2023 (713 € έως 31/3/2023 780 € από 1/4/2023)	(71,3 € X 3) ΣΥΝ (78 € X 11) 213,90 + 858= 1.071,90
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΙΩΝ ΤΡΙΕΤΙΩΝ ΕΤΩΝ 2012-2023	7.969,60 € (2.461,20+2.550,80+2.957,60)

VII. Μεγάλες οι απώλειες για τις συντάξεις στο μέλλον

Η διαγραφή ολόκληρης της περιόδου 2012-2023, με το άρθρο 33 (παρ. 4) του νέου νόμου, καθώς και η στέρηση του μισθού που αντιστοιχεί στα επιδόματα προϋπηρεσίας (τριετίες κ.ά.) για την ίδια περίοδο, είναι βέβαιο ότι θα συρρικνώσουν τον όγκο των συνταξίμων αποδοχών των σημερινών ασφαλισμένων, αφού τα επιδόματα προϋπηρεσίας, όπως και τα οικογενειακά επιδόματα (που επίσης δεν χορηγούνται από το 2012 μέχρι σήμερα, με βάση τους ίδιους ανωτέρω νόμους), συνιστούν μισθό και αυξάνουν το τελικό ποσό της σύνταξης.

Επίσης ο περιορισμός των τριετιών, κατ'ανώτατο σε τρεις για τους υπαλλήλους και σε έξι για τους εργάτες, περιορίζουν επίσης δραστικά το τελικό αποτέλεσμα των συντάξεων. Γι'αυτό πρέπει να ληφθεί άμεσα νομοθετική μέριμνα για τον υπολογισμό της περιόδου 2012-2023 στις συντάξιμες αποδοχές.

Εξάλλου, σύμφωνα με έρευνα της ΕΝΥΠΕΚΚ, τα Ασφαλιστικά Ταμεία για την περίοδο 2012-2023 είχαν απώλεια 200 εκατ. ευρώ λόγω του ότι δεν παρακρατήθηκαν οι εισφορές από τις τριετίες, με συνέπεια η σωρευτική απώλεια των Ταμείων να ανέρχεται στο ύψος των (200 εκατ. Χ 12 έτη=) 2,4 δις ευρώ!

VIII. Η χώρα το 2023 παραμένει σε καθεστώς θεσμικής ετερονομίας

Από όσα αναπτύχθηκαν διεξοδικά ανωτέρω προκύπτει αβίαστα ότι ο νέος νόμος αυστηροποίησε το θεσμικό πλαίσιο τής αναγνώρισης των τριετιών και της χορήγησής τους, με προοπτική να καταργηθούν στο προσεχές μέλλον.

Είναι απορίας άξιον και ερευνητέο ποιό θα είναι το ποσοστό των εργαζομένων που τελικά θα ωφεληθούν από τις νέες ρυθμίσεις και θα δουν αύξηση στον μισθό τους λόγω τριετιών!

Καταδείχθηκε τέλος ότι βρισκόμαστε, δυστυχώς σήμερα αλλά και για πολλά ακόμη χρόνια, σε καθεστώς θεσμικής ετερονομίας αφού οι βασικοί εφαρμοστικοί νόμοι των Μνημονίων, όχι μόνο δεν καταργούνται, αλλά αντιθέτως θωρακίζονται και ενισχύονται, παρά τα όσα οι πολιτικοί των κομμάτων τού μνημονιακού τόξου τα τελευταία χρόνια ψευδώς υποστηρίζουν.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος

Καθηγητής ΕΚΠΑ-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ